lõpetas insener-alamleitnandina; ta teenis seejärel Poolamaal, oli 1839—44 kindralkortermeister Friedrich v. Berg'i adjutandiks, võttis osa a-il 1844 ja 1845 sõjategevusest Kaukaasias ning a-l 1849 Vene sõjaväelisest ekspeditsioonist Ungari vabadusvõitlejate vastu. Toiminud a-st 1845 kindralstaabi teenistuses, oli U. 1855—58 riigimaade mõõtmise inspektor ja ülendati 1856 kindralmajoriks; 1858. a. lõpul määrati ta Eestimaa kuberneri kt. ja järgmisel a. Eestimaa kuberneriks, mis kohale ta jäi 1868. a. sügiseni. U. ülendati 1864 kindralleitnandiks; surn. 15. X 1891 vkj. Harjumaal Kehra mõisas. — Viimse baltisaksa soost Eestimaa kubernerina oli U. Eestimaa rüütelkonna esindusega heas vahekorras. U-i ametiaja algusse langes Eestimaa talupoegade 1858. a. rahutuste likvideerimise lõppvaatus — Mahtra sõja ja Kolga rahutuste süüdlaste karistamine. Korduvalt tuli tal tegelda nn. Maltsveti-liikumisega (vt. Leinberg, Juhan). Eestimaa konsistooriumi palvel ja endagi kaalutluste tagajärjel käskis U. 1861. a. alguses kohalikku maapolitseid maltsvetlaste koosolekud ära keelata. Kui maltsvetlased siiski jätkasid koosolekute pidamist ja vägivallaga takistasid 1861. a. okt-s Ahula mõisas (Järva-Madise khk-s) politseikeelust üleastunute karistamist, andis U. kohaliku adrakohtuniku käsutusse 2 roodu sõdureid ja saatis eri ametniku asja uurima. Selle tulemusena anti 4 peasüüdlast Viru-Järva meeskohtu alla, kuna teisi süüdlasi karistati massiliselt ihunuhtlusega sõdurite kaasabil sama a. nov-i alguses Albu mõisas. U-i Eestimaa kuberneriks oleku ajal viidi läbi kohalikus agraarkorralduses rida olulisi reforme; neist on tähtsamad: 1856. a. talurahvaseaduse kehtimapanek, passikorralduse seadus (1863), mõisnikkude kodukariõiguse kaotamine (1865), vallakogukonnaseadus (1866) ja teoorjuse lõpetamine (1868). A-l 1867 ja 1868 olid Eestimaal ikaldus ja näljahäda, mille pehmendamine nõudis kubermanguvalitsuse organeilt õige rohkesti pingutusi.

U-i teenistusleht ERKA-s; Geneal. Handb., Estland III, 5 [1933?], lk. 310; „Revaler Beobachter" 1891, nr. 236, 237; Revalsche Ztg. 1891, nr. 236; Post. 1891, nr. 156; Joh. Reinthal, Mahtra sõda (1923), lk. 139—155, 163—173; A. Kruusberg, Materjale Maltsveti-liikumise kohta (1931). *J. Kt.*

***ULUOTS, Jüri**, õigusteadlane ja riigitegelane, omandas üldhariduse Kirbla v. Vanamõisa vallakoolis 1899—1902, Karuse khk-koolis 1902—04, Pärnu linnakoolis 1904—07 ja Pärnu gümnaasiumis 1907—10. — U. on jätkanud tegevust Eestimaa õiguse ajaloo korralise prof-na Tartu ülikoolis, õpetades ühtlasi õigusteaduskonnas õiguse üldõpetust ja põllumajandusteaduskonnas agraarajalugu ja agraarõigust (a-st 1922); ta on toiminud ka lektorina kõrgemas sõjakoolis. U. oli õigusteaduskonna dekaaniks kuni 1931 ja üliõpilasasjade prorektoriks 1931—34; ta on viibinud korduvalt välismail, ms. arhiividega tutvumise otstarbel ka Nõukogude-Venes. U. on olnud Akadeemilise Õigusteaduse Ühingu (a-st 1935 nimetusega Õigusteaduse Selts Tartu Ülikooli juures) esimees kuni 1932 ja auliige a-st 1932, Tartu ülikooli koguduse juhatuse ja nõukogu esimees 1930—34, ev. luteri usu vaimuliku ülemkohtu liige kuni 1929, Eesti Kultuuri Sõprade Koondise abiesimees 1930—35 ja valiti siis selle esimeheks, ja Akadeemilise Hõimuklubi esimees 1935—36. Tartu ülikooli esindajana on U. a-st 1928 Arhiivinõukogu liige ning võtnud osa Arhiiviseaduse koostamisest. Samuti on ta olnud Kultuurkapitali Nõukogu liige a-st 1935, töötanud kaasa Vabadussõja Ajaloo Komitees juhatuse liikmena, E. Haridusliidus nõukogu liikmena, võtnud aktiivselt osa Piirimaade Seltsi üritusist, olnud Eesti-Soome Ühingu asutajaid (1937) ja selle juhatuse liige. Rahvusvahelise Parlamentide Uniooni Eesti rühma esimehena võttis U. osa selle uniooni konverentsist Haagis 1938 ja Oslos 1939. Eesti-Saksa vahekohtu liikmeks on ta olnud tänini. U. on tegevalt osa võtnud Eesti tsiviilseadustiku ja Tsiviilkohtupidamise seaduse eelnõu väljatöötamisest kohtuministeeriumis ning koostanud seletuskirja tsiviilseadustiku eelnõule. „Postimehe" peatoimetajaks, peamiselt suunamise ülesandeis, oli ta 1937—38. Isamaaliidu keskjuhatuse esimehena a-st 1937 ja s. a-st ka selle liidu Tartumaa komitee esimehena on U. Isamaaliidu täiskogu koosolekuil kui ka kongressidel esinenud, peamiselt teoreetiliste ettekannetega, suundamääravalt ja õhutanud oma arvukais, eriti maal peetud kõnedes kõigi kihtide koostöö ja

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 351